इति तस्य वचः श्रुत्वा केशवः परवीरहा। तिर्य्यक् सरोषया दृष्ट्या वीक्षाञ्चक्रे स मन्युमान्।
मणिः स्यमन्तकश्चैव यः स सत्राजितोऽभवत्। तं कथां श्रावयामास सात्यकिर्मधुसूदनं।
तच्छ्रुत्वा केशवस्याङ्कमगमद्रुदती तदा। सत्यभामा प्रकुपिता कोपयन्ती जनार्द्दनं। ८०
तत उत्थाय सक्रोधः सात्यकिर्वाक्यमब्रवीत्। पञ्चानां द्रौपदेयानां धृष्टद्युम्नशिखण्डिनोः।
एव गच्छामि पदवीं सत्येन च तथा शपे। सौप्तिके ये च निहताः सुप्ता येन दुरात्मना।
द्रौणपुत्रसहायेन पापेन कृतवर्म्मणा। समाप्तमायुरस्याद्य यशश्चैव सुमध्यमे।
इत्येवमुक्त्वा खड्गेन केशवस्य समीपतः। अभिद्रुत्य शिरः कोपाच्चिच्छेद कृतवर्म्मणः।
तथाऽन्यानपि निघ्नन्तं युयुधानं समन्ततः। अभ्यधावद्धृषीकेशो विनिवारयितुं तदा। ८५
एकीभूतास्ततः सर्व्वे कालपर्य्यायचोदिताः। भोजान्धका महाराज शैनेयं पर्य्यवारयन्।
तान्दृष्ट्वा पततस्तूर्णमभिक्रुद्धो जनार्द्दनः। न चुक्रोध महातेजा जानन् कालस्य पर्य्ययं।
ते तु पानमदाविष्टाश्चोदिताः कालधर्म्मणा। युयुधानमथाभ्यघ्नन्नुच्छिष्टैर्भाजनैस्तदा।
हन्यमाने तु शैनेये क्रुद्धो रुक्मिणिनन्दनः। तदनन्तरमागच्छन्मोचयिष्यन् शिनेः सुतं।
स भोजैः सह संयुक्तः सात्यकिश्चान्धकैः सह। व्यायच्छमानौ तौ वीरौ बाहुद्रविणशालिनौ। ९०
बहुत्वान्निहतौ तत्र उभौ कृष्णस्य पश्यतः। हतं दृष्ट्वा तु शैनेयं पुत्रञ्च यदुनन्दनः।
एरकाणान्तदा मुष्टिं कोपाज्जग्राह केशवः। तदभून्मुषलं घोरं वज्रकल्पमयोमयं।
जघान कृष्णस्तांस्तेन ये ये प्रमुखतोऽभवन्। ततोऽन्धकाश्च भोजाश्च शैनेया वृष्णयस्तथा।
जघ्नुरन्योन्यमाक्रन्दे मुषलैः कालचोदिताः। यस्तेषामेरकां कश्चिज्जग्राह कुपितो नृप।
वज्रभूतेव सा राजन्नदृश्यत तदा विभो। तृणञ्च मुषलीभूतमपि तत्र व्यदृश्यत। ९५
ब्रह्मदण्डकृतं सर्व्वमिति तद्विद्धि पार्थिव। अविध्यान् विध्यते राजन् प्रक्षिपन्ति स्म यत्तृणं।
तद्वज्रभूतं मुषलं व्यदृश्यत तदा दृढं। अवधीत् पितरं पुत्रः पिता पुत्रञ्च भारत।
मत्ताः परिपतन्ति स्म योधयन्तः परस्परं। पतङ्गा इव चाग्नौ ते निपेतुः कुकुरान्धकाः।
नासीत् पलायने बुद्धिर्बध्यमानस्य कस्यचित्। तत्रापश्यन्महाबाहुर्ज्जानन् कालस्य पर्य्ययं।
मुषलं समवष्टभ्य तस्थौ स मधुसूदनः। शाम्बञ्च निहतं दृष्ट्वा चारुदेष्णञ्च माधवः। १००
प्रद्युम्नञ्चानिरुद्धञ्च ततश्चुक्रोध माधवः। गदां वीक्ष्य शयानञ्च भृशं कोपसमन्वितः।
स निःशेषं तदा चक्रे शार्ङ्गचक्रगदाधरः। तं निघ्नन्तं महातेजा बभ्रुः परपुरञ्जयः।
दारुकश्चैव दाशार्हमूचतुर्यन्निबोध तत्। भगवन्निहताः सर्व्वे त्वया भूयिष्ठशो नराः।
रामस्य पदमन्विच्छ तत्र गच्छाम यत्र सः।
इति श्रीमहाभारते मौसलपर्व्वणि तृतीयोऽध्यायः॥ ३॥

॥ वैशम्पायन उवाच॥ ततो ययुर्दारुकः केशवश्च बभ्रुश्च रामस्य पदं पतन्तः। अथापश्यन् राममनन्तवीर्य्यं दृष्टे स्थितं चिन्तयानं विविक्ते। १५